

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-403/13-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní umělecká škola Bedřicha Smetany Litomyšl
Sídlo:	Rektora Stříteského 194, 571 01 Litomyšl
IČO:	47 487 259
Identifikátor:	600 100 928
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Markétou Hegrovou, Ph.D., zástupkyní ředitele školy
Zřizovatel:	Město Litomyšl
Místo inspekční činnosti:	Rektora Stříteského 194, 571 01 Litomyšl B. Němcové 142, 571 01 Litomyšl
Termín inspekční činnosti:	2. a 3. duben 2013

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou, hodnocení naplnění platných učebních dokumentů a školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (dále ŠVP ZUV) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání (dále RVP ZUV) vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se zaměřením zejména na:

- podporu rozvoje uměleckých schopností žáků, utváření jejich pozitivního vztahu ke kultuře, k ostatním lidem i sobě samému,
- zajištění bezpečnosti žáků a prevence rizikových jevů,
- úroveň řízení školy a organizace vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany Litomyšl (dále škola) vykonává činnost základní umělecké školy v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru. Její kapacita je 657 žáků, vzdělávání poskytuje v přípravném, I. a II. stupni základního a rozšířeného studia, zájemcům zajišťuje studium pro dospělé. Pro svou činnost využívá dvě pracoviště, na ulici Rektora Stříteského sídlí ředitelství školy, probíhá zde většina

individuální a skupinové výuky hudebního oboru. Budova na ulici B. Němcové poskytuje zázemí všem dalším oborům a části kolektivních předmětů hudebního oboru. Další pracoviště při místních základních školách zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení nejsou dlouhodobě využívána.

Kapacita školy není v letošním školním roce zcela naplněna, k základnímu uměleckému vzdělávání bylo přijato celkem 535 žáků. Ke dni inspekce navštívilo školu v hudebním oboru 305 žáků, ve výtvarném 61 žáků, v tanečním 54 žáků a v literárně-dramatickém 13 žáků. Žádný z nich není vzděláván v rozšířené formě studia.

Základní umělecké vzdělávání je v přípravném studiu a 1. ročnících I. a II. stupně realizováno podle ŠVP ZUV *Proč bychom se netěšili do ZUŠ?* platného od 1. září 2012, dále probíhá podle platných učebních osnov pro základní umělecké školy.

Vzdělávací proces zabezpečuje 25 pedagogických pracovníků (celkem 21,898 úvazků) s dlouholetými zkušenostmi, kratší dobou praxe i začínajících. Deset z nich má zkrácený úvazek, dvě učitelky jsou přijaty na zástup za rodičovskou dovolenou. Převážná většina pedagogů je odborně kvalifikovaná, třem byla odbornost uznána na základě prokázané aktivní umělecké činnosti. Čtyři učitelé jsou začínající, z toho tři bez odborného vzdělání, které si v současné době doplňují.

Obě pracoviště školy jsou postupně modernizována. Proběhla celková rekonstrukce střechy hlavní budovy a započala příprava podkrovních prostor k jejich dalšímu využití. Opravena byla část podlah ve třídách a vyměněna většina kobereců. Postupně jsou pořízovány nové hudební nástroje včetně příslušenství, zajišťovány jejich opravy a údržba, doplňováno je vybavení pro další obory a didaktické pomůcky.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP ZUV a platným učebním dokumentům

Podmínky pro rovný přístup žáků ke vzdělání škola vytváří v souladu s platnými právními předpisy, o přijímacím řízení informuje způsobem dostupným široké veřejnosti. Se svou vzdělávací nabídkou seznamuje rodiče prostřednictvím dnů otevřené výuky, koncertů, divadelních představení, akademií či výstav. K širšímu povědomí veřejnosti o činnosti školy využívá i svých webových stránek a městského zpravodaje. Vzdělávací nabídka je pravidelně zpestřována výměnnými pobyty, letními tábory či víkendovými soustředěními pro žáky dětských pěveckých sborů, orchestrální hry a výtvarného oboru, což přispívá k navazování nových kontaktů i získávání zkušeností.

Uplatněný pedagogický styl byl vstřícný a podporující, partnerská komunikace navozovala příznivé psychosociální klima a tvůrčí pracovní atmosféru. Individuální forma výuky přispívala k maximálnímu rozvoji schopností, dovedností i znalostí žáků. Při hře na nástroj se prostřednictvím vhodně a nenásilně zařazených metod procvičování a opakování ve spojení s častým střídáním činností dařilo pozitivně žáky motivovat, získávat jejich zájem i udržovat pozornost. Pomocí názorných ukázek měli od počátku nácviku skladby, technického nebo výrazového problému jasnou představu o výsledku. Obohacením výukových lekcí bylo zařazení souhry s druhým nástrojem (popř. partnerem při čtyřruční hře), jejímž prostřednictvím žáci nabývali, či si již upevňovali, své interpretační i kooperativní dovednosti. Vhodnou formou byli seznamováni s autory hraných přednesových děl, jejich zařazení do slohových období směřovalo k získávání komplexní orientace v historických souvislostech. V průběhu výuky byli žáci vedeni ke správnému držení těla i údržbě nástrojů s důrazem na odpovědnost za jejich stav i připravenost. Většina z nich dosahovala dobrých výsledků v oblasti sluchové sebekontroly, intonačního

i rytmického cítění, na úrovni přiměřené věku a schopnostem byla i tónová kultura a technická zručnost. Také znalosti z hudební teorie svědčily o pravidelném začleňování této problematiky do výuky. Vzdělávací proces ve výtvarném oboru směřoval k rozvoji fantazie a tvořivosti, vyjádření vlastního prožitku, vnímání barev, světla a linií. Žáci měli dostatek času k rozvinutí i dokončení úkolu, vedeni byli k sebehodnocení a vyjádření vlastního názoru, což jim přinášelo uspokojení a podporovalo jejich osobnostní rozvoj. Rozdílné výsledky přinášela organizace kolektivních předmětů. Tam, kde bylo využito činnosti učení, účinná aktivizace zájmu, individuální plnění zadaných úkolů či důraz na jejich samostatné řešení v menší skupině, byli žáci soustředění a aktivně se do činností zapojovali. Naopak chybějící motivace, nedostatečná dynamika výukových lekcí, důraz na zvládnutí a upevnění učiva vedly k jejich pasivní účasti a postupné ztrátě pozornosti. Vztahy mezi žáky byly ale na dobré úrovni, chovali se k sobě přátelsky a ohleduplně. S dospělými i mezi sebou komunikovali otevřeně, dokázali vyjádřit své názory a přání i respektovat názor druhého.

Zapojení žáků do různých instrumentálních či pěveckých uskupení školy napomáhá k rozvoji jejich smyslu pro týmovou práci, odpovědnosti za vlastní přípravu a výkon promítající se ve společném díle. Žánrová pestrost souborů i repertoáru posiluje jejich schopnost vhodně volit technické i výrazové prvky a přispívá k jejich emocionálnímu rozvoji. Nejen z důvodu zvýšení motivace, pocitu sounáležitosti se školou a prohloubení spolupráce všech oborů škola pořádá ples, který se postupně stává tradicí. Jeho průběhem provází žáci literárně-dramatického oboru, výzdobu a umělecké předměty do tomboly zajišťuje výtvarný obor, taneční má na starost zpestření programu svým vystoupením a instrumentální soubory hudebního oboru hrají po celý večer k tanci i poslechu.

Záměry v oblasti rozvoje partnerských vztahů se zákonnými zástupci žáků se škola snaží naplňovat především osobním kontaktem, který je postaven na přátelském a otevřeném jednání. Rodiče se účastní společných akcí a podílejí se na jejich organizaci, zajišťují ubytování v rodinách, občerstvení při vystoupeních a podporují školu i finančními dary. Zapojení do kulturního dění ve městě přináší úzkou spolupráci se zřizovatelem, řadou místních organizací (např. knihovnou, muzeem, domem seniorů, nemocnicí, mateřskými a základními školami) a okolními obcemi. Žáci prezentují své výsledky na koncertech, vernisážích, výstavách, divadelních představeních a dalších veřejných akcích. Podílejí se na výzdobě veřejných prostor (např. penzionu pro seniory v Litomyšli, monobloku litomyšlské nemocnice, domova pro seniory ve Sloupnici, plátny s motivy Litomyše pro prostory Zámeckého pivovaru). Tyto aktivity přispívají k rozšiřování jejich kulturního rozhledu a posilování sounáležitosti s rodným místem a jeho občany.

Kromě pozitivní zpětné vazby, kterou škola získává díky těmto činnostem, zjišťuje výsledky vzdělávání vlastními evaluačními nástroji. Informace o úrovni dosažených dovedností a znalostí žáků získává hodnocením každého z nich s respektem k jeho možnostem. S výsledky vzdělávání jsou zákonní zástupci seznamováni průběžně prostřednictvím žakovských knížek, individuálním kontaktem s vyučujícími, při třídních přehrávkách či interních koncertech. Žáci i kolektivní uskupení školu úspěšně reprezentují i v soutěžích, kde sbírají ocenění od prvních míst (zlatého pásma) po čestná uznání.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Realizovaný ŠVP ZUV zohledňuje vnější prostředí, možnosti a konkrétní podmínky školy, vypovídá o její koncepci a cílech vzdělávání zaměřených na podporu utváření a rozvoje klíčových kompetencí vymezených RVP ZUV. Vzdělávací obsah hudebního oboru byl

v průběhu inspekční činnosti doplněn o dílčí informace v učebních plánech a očekávaných výstupech. V rozpracování vzdělávací nabídky, pokud probíhá, je však méně zřejmé systematické zohlednění všech cílů vzdělávání a směřování k ucelenému rozvoji osobnosti žáků. Také hodnotící procesy přinášející informace ze všech oblastí vzdělávání dosud nejsou nastaveny.

Ředitel školy v současné době vykonává veřejnou funkci uvolněného městského zastupitele. Vedením školy od 1. prosince 2010 pověřil svou zástupkyni, která splňuje předpoklady odborné kvalifikace, absolvovala také funkční studium. Svým vstřícným přístupem vytváří pozitivní atmosféru na pracovišti, která se odráží směrem k žákům, jejich rodičům i dalším partnerům. Pod jejím vedením jsou postupně do výuky zaváděny moderní pedagogické přístupy a přizpůsobovány podmínky vzdělávání současným trendům. Pro zajištění každodenní organizace vzdělávání a bezproblémového chodu školy vymezila kompetence jednotlivých pracovníků. V rámci efektivity řízení delegovala část povinností i pravomocí na svou kolegyni, která se účinně podílí na zabezpečení provozu i vedení vzdělávacího procesu. Míru přímé pedagogické činnosti jí snížila na 9 hodin. Informační systém je založen především na osobním kontaktu a neformálních setkáváních pedagogů. Pravidelná jednání pedagogické rady slouží zejména k hodnocení výsledků žáků, řešení organizačních záležitostí školy, zabývala se tvorbou ŠVP ZUV. Již méně zřejmé je její využití k pedagogické diskuzi v otázkách vzdělávacího procesu. V průběhu inspekční činnosti byla doplněna část průkazných údajů o vzdělávání ve školní matrice, v třídních knihách a výkazech.

Pozornost škola věnuje bezpečnosti žáků, kteří jsou průběžně seznamováni s jejími pravidly a se zásadami ochrany zdraví. Prevence úrazů je zřejmá ze zápisů v třídních knihách, žáci jsou přiměřenou formou seznamováni s ochranou zdraví a možným nebezpečím. Dokladem účinnosti přijatých opatření je nízký počet poranění za uplynulé období.

Personální podmínky jsou příznivé z hlediska věkového složení, odborné kvalifikace většiny pedagogických pracovníků i jejich vzájemné zastupitelnosti. Učitelé vstřícně a ochotně napomáhají s organizací početných akcí. Škola využívá jejich profesního zaměření (např. pozice hlavního varhaníka), skladatelských schopností a znalostí v oblasti informačních technologií k obohacení vzdělávací nabídky či vzájemné mezipředmětové spolupráci. Pozitivem je také aktivní zapojení učitelů v místních amatérských i profesionálních tělesech (orchestrech, kapelách, komorních seskupeních či sborech), což přispívá k jejich uměleckému růstu a postupným zapojením žáků rozšiřuje možnosti zúročení jejich dovedností. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků vytváří škola vhodné podmínky, ne všichni je však využívají. Většina učitelů se ale účastní interpretačních kurzů a oborově zaměřených seminářů, jejichž náplní je i využití moderních pedagogických přístupů. U zástupkyně ředitele školy bylo vzdělávání v uplynulém období čtené, směřovalo zejména k rozšíření jejího právního povědomí a tvorbě ŠVP ZUV. Pro následující období jsou stanoveny oblasti, které korespondují s potřebami školy a jejím dalším rozvojem (především využití informačních technologií ve vzdělávání), ale není zastoupeno hlubší seznámení s principy RVP ZUV, plánování a realizace vzdělávací nabídky, evaluační procesy apod.

Na velmi dobrých materiálních podmínkách pro realizaci základního uměleckého vzdělávání se podílí zřizovatel školy. Prostorové předpoklady jsou dobré a vytvářejí kvalitní zázemí všem oborům. Pro zvýšení komfortu výuky kolektivních předmětů hudebního oboru chybí především dostatek zkušeben. Dílčími kroky postupuje proměna školy (společné prostory, učebna hudební nauky) v souladu s otevřeností vůči rodičům

i žákům. Prostředí vkusně dotvářejí práce výtvarného oboru. V rámci rovných příležitostí škola svým žákům bezplatně zapůjčuje hudební nástroje a snaží se o vytvoření vhodných podmínek pro jejich růst.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání žáků k základnímu uměleckému vzdělávání i v jeho průběhu je dodržován princip rovnosti. Zajišťuje bezpečnost žáků a prevenci sociálně patologických jevů, podporuje jejich zdravý fyzický a psychický vývoj.

ŠVP ZUV koresponduje s cíli a zásadami školského zákona, je v souladu s RVP ZUV. Méně zřejmě je cílené a systematické rozpracování vzdělávací nabídky spolu s efektivním využitím evaluačních procesů, škola však k tomu má vhodné personální podmínky.

Zástupkyně ředitele školy uplatňuje v řízení své organizační schopnosti, svým přístupem posiluje dobré vztahy a vzájemnou pomoc všech pracovníků. V průběhu inspekční návštěvy se vstřícností a otevřeně přijímala podněty k dalšímu posunu školy v realizaci kurikulární reformy.

Materiální předpoklady jsou velmi dobré a průběžně jsou zkvalitňovány. Modernizace vnitřních prostor včetně vybavení vytváří příznivé podmínky pro realizaci základního uměleckého vzdělávání. Příspěvek ze státního rozpočtu dostahuje k zabezpečení vzdělávacího procesu.

Proces vzdělávání rozvíjí a kultivuje osobnost žáků po stránce umělecké a vede je k pozitivnímu vztahu ke kultuře. Poskytuje jim dobré základy v oblasti hudebních, výtvarných i dramatických dovedností. Vytváří při výuce příznivé sociální, emocionální i pracovní klima a podporuje rozvoj volných vlastností žáků.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina školy s účinností od 1. října 2009
2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 15. července 2005, Č.j. 15367/2005-21
3. Dodatek ke jmenování do funkce ředitele Základní umělecké školy Bedřicha Smetany Litomyšl ze dne 1. listopadu 2002
4. Dohoda ze dne 29. listopadu 2010 o změně obsahu pracovní smlouvy - změna druhu práce „vedoucí pedagogický pracovník - zástupce ředitele školy“ s oprávněním trvalého zastupování ředitele školy po dobu výkonu veřejné funkce ředitelem školy
5. Potvrzení o výkonu funkce statutárního orgánu (funkce zástupce ředitele školy) vystavené starostou Města Litomyšle dne 25. listopadu 2011, s účinností od 1. prosince 2010
6. Školní matrika (příhlášky k základnímu uměleckému vzdělávání, katalogové listy všech oborů, protokoly o komisionálních zkouškách) - školní rok 2012/2013
7. Rozvrh hodin pro školní rok 2012/2013
8. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku - školní rok 2012/2013
9. Třídní knihy pro kolektivní výuku - školní rok 2012/2013
10. Výkazy třídních knih a Výkazy žáků a vyučovaných hodin - školní rok 2012/2013
11. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání *Proč bychom se netěšili do ZUŠ?*, čj. ZUS BSL/4/2012, platný od 1. září 2012

12. Školní řád ze dne 1. září 2012
13. Organizační řád s účinností od 1. září 2012
14. Kniha úrazů vedená od 1. září 2008
15. Pokyny k pohybu žáků mimo školu ze dne 1. září 2011
16. Osnova poučení žáků ze dne 1. září 2011
17. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
18. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - školní rok 2012/2013
19. Záznamy z jednání pedagogických rad - školní rok 2011/2012 a 2012/2013
20. Hodnotící dokumentace školy - školní rok 2011/2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ve Svitavách dne 17. dubna 2013

(razítko)

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka

Ivana Bečková v. r.

Bc. Miloslava Šimonová, kontrolní pracovnice

Miloslava Šimonová v. r.

Mgr. Jiří Bečka, přizvaná osoba

Jiří Bečka v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Litomyšli dne 19. dubna 2013

(razítko)

Mgr. Markéta Hegrová, Ph.D., zástupkyně ředitele školy

Markéta Hegrová v. r.

Připomínky zástupkyně ředitele školy

Připomínky nebyly podány.